

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerăscrite nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
I n s e r a t e
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachf.,
Max. Augenthaler & Kmerle Les-
ser, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — REOLAMR pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Anstro-Ungaris
Pe un an 24 cor., pe șase lue,
12 cor., pe trei luni 8 cor.,
n-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 30 fr., pe trei luni 10 fr.
n-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
Sargul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 183.

Brașov, Luni-Marti 25 August (7 Septembrie)

1909.

Adunarea generală a „Asociațiunii“. Convocare.

In sensul §§lor 23 și 25 din sta-
tute membrii „Asociațiunii pentru li-
teratură română și cultura poporului
român“ se convoacă la

adunarea generală ordinară

in Sibiu în zilele de 12 și 13 Octom-
vrie n. 1909.

Programul adunării:

Sedința I.

Marti, la 12 Octombrie st. n. la oarele 10^{1/2}
a. m. în sala festivă a „Muzeului
Asociațiunii“.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al Comitetului
central.
4. Alegerea comisunilor pentru:
a) examinarea raportului general;
b) cenzurarea socoteflor anului
1908 și a proiectului de budget pe anul
1910;
c) inscrierea membrilor.
5. Prezentarea eventualelor propu-
neri.*
6. Conferința d-lui Ioan Agârbiceanu.

Sedința II.

Miercuri, la 13 Octombrie st. n. la oarele
10 a. m. în sala festivă a „Muzeului
Asociațiunii“.

1. Rapoartele comisunilor.
2. Fixarea locului pentru adunarea
generală din 1910.
3. Dispozițiuni pentru verificarea pro-
cesului verbal.
4. Inchiderea adunării generale.
La oarele 4 p. m. în sala festivă a
»Muzeului Asociațiunii« va avea loc se-
dința festivă a secțiilor științifice-literare,
conferințe și împărțirea premiului Andreiu
Mureșianu.

Sibiu, din ședința comitetului
central al „Asociațiunii pentru litera-
tura română și cultura poporului ro-
mân“, ținută la 2 Septembrie 1909.

Ioșif Sterca Șuluțu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

Regimul ordonanțelor.

Solidaritatea noastră. Mijloace de apărare.

Niciodată parcă, de când numai
guvernele maghiare au adoptat sis-
temul de a ne aplica lovituri parțiale
făcându-ne astfel a ne deprinde in-
cetul cu incetul de a nu le mai simți
toată puterea și a nu ne revolta cu
destulă tărie în contra lor — nici-
odată ca și acum n'a înțeles tot cor-
pul neamului, toți factorii lui lumești
și bisericești, atât de ingrabă și atât
de adânc, primejdia, ce ne amenință
din aceste lovituri parțiale, „mini-
male“, la aparențe, însă cu evidenta
bănuială ce ni-o lasă, că după pasul
intâi vine al doilea și al treilea și al
patrulea. Niciodată parcă presa de
dincoace și chiar cea de dincolo de
munți n'a știut să vegheze atât
de ager ca și acum în ciasurile de
primejdie, și să dea alarma atât de
răsunător. Niciodată parcă n'am văzut
dându-se la o parte toate nădejile
și așteptările copilărești, luându-le
locul o ținută deamănă și bărbătească
ca și acum. Niciodată n'am văzut
mâni cari abia câteva zile își erau
indiferente până la antipatie, atât de
strânse în fața primejdiei ca și acum.
Fiindcă poate nici primejdia nu era
vreodată atât de grea și atât de cu-
intinse urmări, ca și aceia care ne
amenință prin ordonanța de catechi-
zare a lui Apponyi, și mai cu seamă
modul ei de punere în vigoare.

Ne-a fost o frumoasă mângăere
cu deosebire sprijinul ce ni-l'au dat
marile ziare din România, de toate
partidele, scriind ele incele articole
călduroase, reproducând pe ale no-
stre, și unele cerând stăruitor chiar
intervenția pe cale particulară a cer-
curilor diriguitoare din regat. Mari

servicii ne-au adus înainte de toate
cele redactate în franțuzește, va să
zică „L'Independance Roumaine“ și
„La Roumanie“, răspândite amândouă
în țările din apus și utilizate aproape
esclusiv ele, de marile ziare europene,
când dau informații asupra chestiuni-
lor din Orient, iar „Independența“
fiind totodată și oficiul ministrului de
externe. Constatăm cu aceeași bucurie
că ziarele din Austria, în frunte cu
cele inspirate din cercurile Curții, sunt
aproape unanim cu noi, și spun pe
față convingerile lor.

Intre astfel de împrejurări avem
cele mai bune nădejdi, că lupta de
apărare nu ne va fi prea grea, și în-
vingerea va fi a noastră. *Roadele
acestei solidarități în jurul dreptății,
roadele acestei uniri și frățietăți ne-
tulburate, se arată deja în toată mă-
reția. La Orăștie, unde s'au făcut
încercări a stoarce dela elevi învoi-
rea părintească ca religia s'o învețe
ungurește, nu s'a găsit un singur
tată care să-și dea această rușinoasă
învoire și nu s'a găsit înainte de
toate nici un preot care să primească
a da instrucția religioasă în altă
limbă decât în cea românească!*

În semnul crucii vom învinge
așadar și noi!

Una după alta vom lăsa aci să
urmeze păreriile ziarelor noastre asu-
gra celor ce sunt de făcut, și infor-
mațiile lor asupra planurilor diabolice,
urmărite de ministru.

Din „Telegraful Român“:

Deci nu vom mai pierde vremea cu
intemeiate și desperate încriminări în
oppressores, căci pentru noi ele sunt cu-
noscute decât orice altceva în lumea asta,
iar pentru ei sunt lucruri nedemne de
luat în samă, ci ne vom întreba: În afară
de datorita de a înflera brutalitatea anti-
umanitară și anticreștină, ce mai avem de
făcut? Căci ar fi o nenorocire a crede, că
întreaga noastră datorie se razimă în com-
bateră cu vorbe, fie ele cât de convin-
gătoare în teorie, a măsurilor draconice...

Scriitorul acestor rânduri a fost a-
dânc emoționat văzând în biserica sfân-
tului Petru din Nancy cum se ținea în
acelaș timp oră de religie cu patru clase,

corp, fără să fie corp. Deosebirea între
ele cere cunoștințe psihologice și fiziologice.

Vederea, auzul și toate intuițiunile
despre lumea din jurul nostru se nasc din
impresiunile primite din afară prin orga-
nele simțurilor și comunicate creierului
prin nervii sensibili. Acest centru al sis-
temului nervos, conform legii de cauzali-
tate, înăscută sieși ca ereditate fiziologică,
caută să cunoască izvorul, de unde vin
impresiunile; și astfel icoanele de pe re-
tina ochilor, sunetele efectuate prin tim-
pana urechei, și toate celelalte simțuri, le
proiectează în afară în formele de timp
și spațiu asemenea înăscute sieși, și
plăsmuște minunata priveliște a lumii
din afară.

Dar, se întreabă Schopenhauer, nu s'ar
putea, ca creierul nostru să primească
uneori impresiuni pe altă cale, nu din a-
fară ci din lăuntrul organismului? și atunci,
după ce impresiunile sunt prefăcute în in-
tuițiuni de vedere, de auz, de miros sau
altele, nu se mai cunoaște izvorul lor, pre-
cum în chil nu se mai cunoșc mâncările,
din cari e pregătit chilul.

În acest caz vine iar altă întrebare,
nu cumva cauza acestui fenomen, haluci-
națiune sau telepatie, trebuie căutată în
afară de organism; nu este ea o cauză

de cătră patru preoți, în fața a patru al-
tare, — și nici un preot nu primea nici
un filer pentru osteneala lui. Acești
preoți, cari sunt pătrunși de un ideal, nu
uită cuvintele Domnului: toate câte ați
făcut acestor frați ai mei, mie mi-ați fă-
cut. Și în Franța întreagă e așa! În locul
celor 2—3 oare de religie, preoții țin a-
cum 5—6 pe săptămână. Și acești preoți
n'au în foarte multe casuri nici case pa-
rochiale, nici ecleejle, nici sărindare, nici
parastase, nici prescuri și foarte adesea
sunt nevoiți a îmbrățișa diferite meserii
pentru a nu muri de foame. li întâlniți ca
chioscari de ziare, pantofari, scriitori etc.
dar în nici o astfel de calitate ei nu-și uită
de catechizație, căreia-i consacră în fiecare
zi atâta timp de cât au nevoie tinerii
creștini de prin școli. Trebuințele sufletești
ale acestora și conștiința răspunderii în
fața lui Dumnezeu e cinosura după care
se iau, iar nu propiile mizerii, pe cari o
muncă devotată le întunecă și le face su-
portabile.

Încă un singur exemplu. În Alsacia-
Lorena învățământul religios cade în com-
petința învățătorului, care-l face sau nem-
tește, sau pentru Francezi, când aceștia
formează majoritatea, franțuzește. În afară
de aceasta preotul nu e împedecat de a
se îngriji și el de învățământul religios,
în afară de oarele de școală. Legea nu-l
oprește, dar nici nu-l obligă. Il obligă însă
o altă lege mare, care e în interiorul său
și care-i grăiește mai puternic decât orice
porunci lumești. Și preotul francez, rare
știe că învățătorul laic, plătit de stat, pen-
truca să nu-i crească pe copiii francezi în
spirit francez, nu se poate apropia de su-
fletul elevilor, se coboară el-zi de zi un
ceas-două în mijlocul lor și-i învață frica
lui Dumnezeu, așa cum știe el. Nu există
preot, care să n'aibă pe zi cel puțin o oră
de religie, cu elevii trecuți de 12 ani, pe
cari îi pregătește pentru »comuniune«. Cei
mai mulți țin și dimineața dela 7^{1/2}
—8 cu copiii dela 6—8 ani și după amiază
dela 4—4^{1/2} cu cei de 8—12 ani. Și toată
această muncă fără nici o răsplătă! Înțe-
legeți voi, cei cari aveți urechi de auzit?

Din „Tribuna“:

Exemplul Polonilor din Posen ar pu-
tea da o folositoare îndrumare și celor
speculanți sau slabi de inger. În toamna
anului 1906, când guvernul prusiac a ce-
rut dela copii poloni acelaș lucru, pe care
il cere acum Apponyi copilor noștri, mi-
tropolitul Dr. Florian de Stablewsky a în-
dreptat cătră preoții și credincioșii »ai o
strașnică pastorală, amenințând cu desti-
tuire, pe ori care preot care ar cuteza să
propună religia în limba germană și cu

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Despre visuri, vederea spiritelor și despre fenomenele înrudite cu acestea.

de M. Străjanu.

Acest studiu este prelucrat după cla-
sicul tratat al lui Schopenhauer, publicat
la 1854, în Parerga, sub titlul »Încercare de
vedere a spiritelor și fenomenele înrudite
cu acestea«. De și publicat numai ca o simplă
hipoteză, studiul lui Schopenhauer este
un adevărat complement al primei cărți
din opera sa principală, despre teoria cu-
noștinței. El este întemeiat, afară de pro-
priile experiențe, pe o multime de citate
din toată literatura cunoscută până la
dânsul despre visuri și fenomenele înrudite
cu ele, cum sunt somnambulismul, ipno-
tismul, vederea spiritelor, telepatia ș. a.
Și până astăzi nu știu să existe o teorie
mai bună, care să facă de prisos tratatul
lui Schopenhauer asupra acestor fenom-
ene, de și se fac astăzi numeroase cer-
cetări și experimente asupra lor și se stu-
diază cu multă seriozitate. Din contră,
hipoteza lui o vedem azi trecută ca o
teorie științifică până și în manualele de
școală, precum sunt trecute în domeniul

comun al științei și alte idei ale acestui
filozof. Cugetarea sa principală, d. e., des-
pre voință ca fond al naturii este una
din ideile fundamentale ale filozofiei con-
temporane.

Încă din prima jumătate a veacului
al 19, fenomenele spiritiste și magia, atât
pe criticate și disprețuite în veacul al 18,
începură să atragă din nou luarea aminte
asupra lor. Și nu fără temei. Pentru că
dovezile aduse în contra lor erau parte
metafizice, parte empirice. Primele erau
fără un fundament sigur; iar argumentele
empirice, unde nu se descopereau mijloace
de înșelăciune, dovedeau numai lipsa cor-
purilor, a căror prezență nici nu o afirma
nimeni, și care ar înălțura adevărul des-
pre vederea spiritelor. Căci e lucru firesc,
ca un spirit să ni se arete pe o cale cu
totul alta decât un corp. Un văzător de
spirite, care s'ar înțelege pe sine și ne-ar
și explica ceace vede, ne-ar spune, că el
vede și aude în mintea sa filnțe vii, întoc-
mai ca cele întrupate, fără ca ochiul și u-
rechea sa să primească din afară vre-o im-
presiune de acest fel, adică fără să fie în
vreo legătură cu ființe trupești. Aci e iz-
vorul neînțelegerii în tot ce s'a scris în
contra și pentru realitatea vederii spirite-
lor. O vedenie, o nălucă sau o fantomă,
ori un spirit ni se arată întocmai ca și un

exterioră, care să producă efectul său
pe o cale deosebită de cea normală, nu-
mită fizică sau materială? Și atunci ce le-
gătură este între fenomenul produs și
între cauza lui? nu este oare efectul in-
suși o probă despre firea și puterea ace-
stei cauze depărtate? Aci, prin urmare, ni
se impune iar întrebarea, ca și în cunoaște-
rea lumii materiale, despre relațiunea în-
tre fenomene și fondul în sine al lucruri-
lor, care, în amândouă cazurile, ține de
lumea ideală. Și, fiindcă am recunoscut,
că fondul și izvorul lumii materiale este
voința, o putere metafizică sau transcen-
dentală, care adică nu o putem cunoaște
decât în mică parte, întru cât se află și
se manifestă în noi înșine; urmează că a-
celași fond trebuie să-l presupunem și în
fenomenele psihice anormale, numite
»spiritiste«. Toate explicările date până la
Schopenhauer despre aparițiunea spiritelor
au fost »spiritualiste; pentru aceea n'au pu-
tut rezista criticii făcute de Kant, în
prima parte a scrierii sale »Visuri ale u-
nui văzător de spirite«. Autorul nostru
încearcă o explicare idealistă, și ne dă
astfel o nouă teorie despre visuri și fenom-
enele anormale, înrudite cu ele.

(Va urma).

escomunicare pe ori care părinte și-ar da învoirea, ca să învețe copilul său, în această limbă străină, religia strămoșească. Și efectul a fost surprinzător. Intreaga populație polonă s'a sculat ca un singur om împotriva acestei nelegiuiri. S'a început apoi războiul copiilor contra unui guvern atât de puternic, ca cel al imperiului german. În scurt timp 100.000 de copii s'au pus în grevă, refuzând a mai da vre-un răspuns în limba germană, învățătorilor incredințați cu desnaționalizarea lor. Iar asupra acestor zeloși sateliți ai pangermanismului începu a se descărca întreagă furia poporului. Casele s'au aprins asupra lor în timpul nopții, bolovani și pușcături de revolver le șuerau pe la urechi, până când li-s'au potolit binisor zelul desnaționalizării.

Pressa polonă întreagă a purtat o luptă frumoasă și înălțătoare împotriva guvernului prusiac. Iar celebrul scriitor Sienkiewicz a adresat însuși împăratului german cuvinte aprinse de revoltă și protestare, ridiculizându-l înaintea lumii culte, că permite a se purta în cuprinsul vastei și puternice sale împărății un războiu atât de monstruos împotriva sufletului nevinovat al copiilor.

Tocmai acesta e cazul și în cuprinsul regatului ungar.

Din „Jara Noastră“:

„...Trebuie să fie orb acela, care nu observă că biserica română și ideea Statului maghiar sunt doi factori contrari, cari neconștient se izbesc unul de altul. Biserica română e un adevărat fier ruginit înflpt în corpul statului maghiar și care a devenit prin intențiunile sale un pericol permanent pentru statul maghiar...“

„...Conflictul dintre bisericile noastre și ministrul de culte preocupă nu numai pressa românească, ci și pressa maghiară din capitală și provincie. Pe cât de înălțătoare e, pe deo parte, solidaritatea ce se manifestă în toată pressa românească, pe atât de întristătoare, de altă parte, că se găsește câțiva zăpăciți, chiar în sânul celor împotriva cărora e îndreptată în locul întâi lovitura, să ia apărarea ministrului de culte...“

„...Aici poporul nostru nu cunoaște târguială, și ne cade bine când putem constata intrasigența aceasta atât de pronunțată.“

De aci în colo nu ne mai temem că preoții noștri vor cădea în păcatul celor din Marmășia, cari au introdus în casele lor limbă străină.

Și nu ne mai temem că Arhierii și consistoarele noastre vor ceda pornirilor guvernului în chestia limbii.

Rămâne ca poporul, atât de dornic de a-și păstra integritatea și curățenia limbii sale, să caute ca să îngrijască și de existența preoților săi, ca să fie și ei la adăpost față de grijile vieții de toate zilele.

In „Slovensky Tyzdenik“, cel mai bun ziar slovac, deputatul Vasile Goldiș scrie:

„...Scopul politicii maghiare este, ca biserica română greco-catolică să ajungă cu totul sub conducerea bisericii romano-catolice din Ungaria, ceea ce s'ar putea obține ușor, căci în legea pentru autonomia catolicilor biserica gr. catolică este asimilată de biserica generală catolică. Față de biserica gr. orientală este scopul,

Din parabolele lui Krummacher.

Trad. de M. Strajanu.

Trandafirul muscos.

Ingerul, care îngrijește florile și în liniștea nopții picură roua peste ele, atîpi într-o zi de vară în umbra unui rozar.

— Tu, cel mai dragălaș din copiii mei, zise Ingerul cu blândetă, când se deșteptă, îți mulțămesc pentru mirosul încântător și pentru răcoroasa ta umbră. Dacă mai dorești ceva bucuros îți dăruiesc.

Dă-mi un nou farmec, se rugă atunci spiritul rozariului.

Și Ingerul împodobi pe regina florilor cu muschiu simplu. Dragălaș sta acum, în modesta sa podoabă, roză muscoasă cea mai frumoasă din neamul său.

**

Grațioasă copilă, lasă podoabele deșerte și pietricele lucitoare, și urmează poața mamei naturi.

Copilul și floarea amară.

(Imitare).

Un tată eși într-o zi de vară, cu miul său copil la câmp. Copilul se bucura văzând mulțimea florilor, cari împodobeau

ca să se șteargă cu totul caracterul ei național. Aceasta se gîndesc a o realiza așa, că toată biserica ortodoxă ar uni-o iarăși, sub patriarhia din Carlovăț. Pe urmă după ce s'a organizat biserica ortodoxă maghiară și vor isbuti să dea sfințirea canonică întâiului episcop ortodox maghiar, niciodată n'ar mai ajunge Român sau Sărb în scaunul de patriarh din Carlovăț, ci aceasta dignitate înaltă de drept public ar fi totdeauna conferită unui maghiar șovinist, și ar fi numai chestie de timp, ca toți episcopii ortodocși să fie maghiari veritabili. În slujba acestor tendențe au stat toate guvernele maghiare de zeci de ani, și acest scop îl servesc toate legile școlare și bisericești din timpul din urmă...

Liga maghiară cu două fețe. »L'Independance Roumaine« găsește că memoriul trimis de Liga maghiară ziarelor din Anglia are alt text decât cel trimis la alte ziare apusene. De aci se explică cum ziaarele engleze, iau notă cu oare care aprobare de memoriul Ligei

Demonstrațiuni cehe. Cehii au organizat Vineri la Fünfhaus mari demonstrațiuni, cari au degenerat în o bătaie crâncenă. Poliția a fost nevoită să intervină pentru a restabili ordinea. Învățătorul ceh Mintznieh, care a sărit de pe viaductul tramvaiului spre a se salva de poliție, a rămas în nesimțire. Fiind dus la spital, învățătorul a încetat din viață.

Abdicarea regelui Greciei se confirmă. »Lokalanzeiger« află din Roma că și acolo s'a vorbit foarte mult despre abdicarea regelui George al Greciei. Acum câteva zile regele a declarat unui diplomat străin, că are de gînd să renunțe la tron. Diplomatul a comunicat această declarațiune colegilor săi, cari la rândul lor au remis știrea guvernelor lor. Cercurile italiene cred că curțile din Londra, Petersburg și Berlin, cari sunt în relațiuni de rubedenie cu regele Greciei, i-au comunicat acestuia că abdicarea lui ar cauza prestigiului Greciei un prejudiciu mai mare ca nenorocirea din 1897.

Al. Vajda răspunde lui Batthiany.

Săptămîna trecută contele T. Batthiany, care petrece la băi germane, a fost intervievat de un corespondent dela »Neues Wiener Tagblatt«, — un ziar de a doua mîna — și contele a adus vorba după alte asupra chestiunii de naționalități din Ungaria, înșirînd obișnuitele tirade și învinuiri.

Deputatul român Vaida răspunde tot prin »Neues Wiener Tageblatt« la declarațiunile contelui Batthiany, spunînd între altele că în ce privește situația naționalităților din Ungaria, situația lor nu este atât de favorabilă precum o descrie contele. D-l Vaida consideră ca inutil de a mai vorbi de legea electorală și de modul cum se fac alegerile. Dînsul se mărginește a spune, că naționalitățile din Turcia se bucură de o soartă mai bună ca naționalitățile din Ungaria.

Legea votului »universal« a contelui Andrássy nu are alt scop decât schimbarea

cîmpia. Ii plăcea cu deosebire o floare delicată, de o frumoasă culoare rozetică. El ruse o asemenea floare din marginea drumului, o privea cu bucurie, o săruta, o mirosea, și nu se putea sătura admirîndu-o și laudîndu-o.

Tatăl, care rămase câțiva pași în urmă, văzu deodată pe micul său fiu că aleargă spre el plîngînd. Ce se întâmplase? Copilul, crezînd că un lucru așa de plăcut la vedere, ca cea floare, trebuie să fie tot așa de plăcut și la mîncare, dusese floarea cu o lăcomie copilărească la gură, și acum era alarmat și scîrbît de amărăciunea ce simțise. — O, ce flori rele și urâte! exclamă el cu desgușt.

— Nu, pușorule! — răspunse tatăl; floarea e tot așa de frumoasă și plăcută ca și înainte; dar florile nu se mîncăncă.

**

Tot astfel și între oamenii maturi, bogatele frumuseți ale naturii, cari învelesc și desfătează sufletul, se schimbă sub privirea nesațioasă a egoistului în materie nefolositoare și primejdioasă. Lăcomia lui preface iubirea și admirațiunea pentru ele în urât și desgușt.

rea în mai rău a legii actuale în defavoarea naționalităților.

Școlile naționalităților se maghiarizează cu mijloace »legale«. D-l Vaida citează unul dintre miile de exemple: Autoritățile comunale primesc un ordin dela guvern să clădească o școală nouă, deoarece inspectorul școlar a constatat, că școala confesională română nu corespunde cerințelor de igienă. Vechea școală se închide, însă numai spre a se redeschide peste scurt timp ca o școală a statului, cu limba ungară ca limba exclusivă de predare.

Statul cumpără moșii în regiunile locuite de naționalități și le colonizează cu unguri, astfel că locuitorii băstinași trebuie să piară sau să emigreze.

Dacă cineva se încumetă să înființeze o asociație nemaghiară, acela e aspru pedepsit. D-l Vaida citează exemplul celor patru deputați români, cari își așteaptă ridicarea dreptului de imunitate spre a fi aruncați în temniță.

Domnul conte, care atinge numai fugitiv chestiunea naționalităților din Ungaria, se ocupă mai pe larg de situația ungarilor din România și polemizează cu statul vecin despre soarta acestora. Informațiunile domnului conte relativ la România sunt greșite. În România nimeni nu e prigonit din cauza religiei sale nici chiar evreii. D-l conte ar face bine să se ducă la București și să viziteze bisericile spre a auzi predici în limba germană, franceză și ungară.

Ar fi de dorit ca contele Bathyani să studieze mai bine chestiunea naționalităților lor și să aibă totdeauna în vedere inscripția de pe palatul imperial din Viena: »Justiția regnului fundamentum«. pe care o poate recomanda ca deviză celorlalți politicieni maghiari. Atunci poate că pacea se va restabili între unguri și naționalități.

D-l N. Iorga despre luptele noastre.

In „Neamul Românesc“.

Ministrul de culte al Ungariei a avut în vacanță un gînd mare. Un gînd ca acesta la un ministru dintr'un ministeriu așa de puțin mare prin împrejurările în care cărmulește e un adevărat dar al zeilor, — firește al celor din departatul Turan al răsnelor inferioare, care duc cu ele groaza și apăsarea. Oricum, în desvătarea ideii de stat național unitar e o clipă însemnată aceia când în mintea Măriei Sale grofului s'a zămislit această idee.

Ce program poate fi mai ușor de realizat decât acela de a face în zece, douăzeci de ani, în o sută de ani din mai multe vechi neamuri, cu totul o osebite, de veacuri îndumănitate, despărțite prin râuri de sânge, o singură nație reală, avînd o inimă, un graiu, un ideal? Orică cărpaci politic care păstrează în garderoba sa o atilă de zile mari și poate parada cu un discurs răsunător e în stare a isprăvi doar' atîta lucru. De oarece însă nobila țintă nu se poate ajunge destul de repede prin închiderea școlilor, oprirea cărților, darea în judecată a gazetelor și sugrumarea drepturilor constituționale, groful și-a luat seama că, odată ce catehetul român dela școalele de stat maghiare, cu profesori și școlari de cel mai tărcat »patriotism«, va preda religia în limba maghiară, s'a făcut un pas uriaș către îndeplinirea imposibilului.

Astfel a dat ordonanța prin care popa valah, pentru tinerii »patrioți« cu »buze valahe«, va trebui să învețe pe copii »Tatăl Nostru«, Crezul și Catehismul în limba Măriei Sale. Și a declarat solemn că ori ce-ar fi, aceasta se va face, că garantează Măria Sa cum că se va face.

Biserica românească, o parte din biserica românească măcar, a protestat, răzîmîndu-se pe legile statului ca și pe privilegiile ei. Mofturi! Acești oameni simpli, suferind de prostia veșnică a Valahului, cred că un Stat care vrea să fie național și arde să ajungă unitar ca rassă, mai ține seamă de legi! Dar legile cine le-a făcut? Nu cel care le calcă? Și nu e deci dreptul lui să le calcă? Și privilegiile nu vin ele din timpurile tiraniei austriece? Și tot ce amintește această tiranie nu trebuie distrus?

Românii n'au logică, — în genere, domnule Ibrăileanu dela Iași. Deci ei stăruie în punctul lor de vedere. Azi o în-

tîmpinare, mâne o consultație de drept, poimăne un articol de gazetă.

Și pe urmă? Ei vezi asta-i: și pe urmă?

Stofa de martiri a neamului s'a isprăvit, dacă nu mă înșel, toată la 48. Așa fiind, un arhieru protestă și apoi lasă în plata Domnului pe atentator. Doar' no porni la războiu împotriva statului, și nu și-o da măcar demisia dacă nu-și simte porniri de luptă... Și, iarăși, cum poți să-i ceri preoțimei, amenințate cu detragerea congruei, a tainului de stat, să se înșiruiească în urma arhierilor gata la orice? Cum poți, mai departe, să ceri unui catehet să-și lase mai bine slujba decât să-și calce pe inimă, predicînd religia în limba altei nații și legi? Cum, în sfîrșit, ai putea să ceri unor părinți, cari își dau copiii la școala de stat, neromânească, doar' ca să ajungă domni mari cu multe venituri, cum ai putea să ceri acestor buni părinți iubitori să oprească pe copiii de la lecția de lege românească în limbă ungurească, stricîndu-le astfel, Doamne ferește!, cariera?

Provocările sună mareț, de o parte și de alta. Dar, dacă socotiți că a venit ceasul, vă înșelați. Trece și asta. Fără folos de-o parte, decât un punct de ambiție câștigat și fără tolos de alta, decât un punct de onoare pierdut. De fapt nu e așa de serios. Căci, ca să fie serios, ar trebui două lucruri: la dușmanii noștri puțină socoteală, iar la frații noștri un dram de eroism.

Și amîndouă lipsesc cu desăvîrsire.

Epilogul congresului medical.

Congresiștii în România.

Pe lângă toate opintirile Maghiarilor, o parte din membrii congresului internațional de medicină, cari s'a ținut la Budapesta au sosit Duminecă dimineața la orele 11 și jumătate la București, cu expresul de Vărciorova, ducîndu-se în excursie la Constantinopole.

Ungurii au aranjat această călătorie în așa fel, încît medicii congresiști nu vor putea sta nici câteva ceasuri la București spre a vizita orașul.

Pe de altă parte, în loc de a se duce prin Predeal și valea Prahovei, care era un drum mai indicat din cauza pitorescului peisagiu și pe unde s'ar fi avut posibilitatea să se facă, la Sinaia, de exemplu, o recepție strălucită medicilor străini, organizatorii congresului au ales drumul prin Vărciorova.

Medicii români, ne fiind preveniți în mod oficial, n'au putut lua dispozițiunile necesare spre a organiza o recepție colegilor lor străini.

Congresiștii au rămas în București până la 3 d. a, când cu un tren special au plecat la Constanța, ca să se imbarce spre Constantinopole.

Câțiva dintre congresiști au sosit însă cu o zi înainte la București. Intre aceștia erau trei medici japonezi, cari au cercetat cu mare atenție și celelalte instituții culturale din București, nu numai cele medicale, cu multă părere de rău de a nu putea sta timp mai îndelungat. Medicii japonezi au dat din București următoarea depeșă compatrioților lor din Japonia:

Dr. H. Ito, profesor de chirurgie la universitatea din Kyoto, Japonia.

»Călătoria cu trenul dela Brașov la București este foarte interesantă: ea duce mai întâi peste un șir de munți pitorești, apoi la vale în șesul roditor și în curînd te întîmpină câmpiile de petrol, vrednice de văzut, până ce ajungi în București, capitala regatului României.«

Doctorii japonezi și medicii berlinezi care-i însoțeau, au spus c'un zimbet rezervat că nu prea sunt obosiți de lucrările congresului, pentrucă n'au fost tocmai număratoase comunicările făcute. Danșii aveau cunoștință despre abținerea medicilor români și slavi și despre memoriile lor de protestare.

O grupă de medici olandezi de asemenea a sosit mai curînd la București, studiînd cu deosebire institutele de alienați. Ei s'au exprimat tot așa de măgulitor despre România ca și medicii japonezii!

»L'Independance Roumaine« a lăsat ca la gara de Nord din București să se împartă medicilor străini, cari trec prin București, o broșură cu răspunsul dat de ziar Ligei maghiare, răspuns amintit și de noi.

Descoperirea polului nord.

Sâmbătă dimineața a sosit la Copenhaga exploratorul american Dr. Cook. Tot portul era decorat cu steaguri americane și daneze, ba chiar și vapoarele. La trecerea vaporului pe dinaintea fortăreței Hanburg s'au tras salve de tunuri. În momentul când Cook a călcat pe uscat, o femeie i-a predat un buchet de flori, iar moștenitorul tronului l-a salutată foarte cordial. De aci, Cook însoțit de moștenitorul tronului și de ambasadorul american a plecat la palat. Pe drum a fost salutată cu entuziasm. La palat a fost primit de cătră rege.

»Berliner Tageblatt« află următoarele din Copenhaga :

Cook a declarat că la început n'a avut de gând să se ducă până la polul nord. Intențiunea lui a fost să exploreze regiunile nordice ale Grönlandei. Ajungând la Etach, Cook a constatat că împrejurările ar permite organizarea unei expediții la polul nord și s'a hotărât să continue drumul peste păturile de gheață ale oceanului arctic.

Intre gradul 85 și 86, Cook a văzut un grup de izule, însă din lipsă de timp a renunțat de a le vizita. De la gradul 85 încolo nici un semn de viață. Colecția științifică a exploratorului se compune numai din plante.

Inapoierea a fost mult mai anevoioasă. Cook a voit să se inapoieze pe același drum, însă vântul l'a abătut spre apus. Expediția a suferit foarte mult din cauza lipsei de hrană. Situația s'a ameliorat numai după ce expediția a ajuns în regiuni unde se găseau urși. Cook a sosit la 15 Aprilie la Anatoc, unde eschimoșii i-au făcut o primire entusiastă.

Când a ajuns vasul la punctul extrem nordic al Danemarcei, mai mulți ziaristi i-au eșit înainte pentru a-l interviua. Cook le-a declarat însă fără nici o ezitare, că el nu le poate spune nimic, de orece are angajament cu »New-York Herald«. Din cauza aceasta el nu se poate exprima de cât foarte rezervat. Dar ca să dovedească că a fost în adevăr la polul nord a arătat ziaristilor observațiunile sale astronomice, făcute zi cu zi. De altminterea după Cook nu e lucrul principal că a putut să ajungă la polul nord, ci constatarea că a descoperit acolo o întindere de vre-o 3000 de miliri pătrate. Cook e convins, că descoperirile lui vor fi confirmate de orice areopag științific.

După aceea Cook a mai spus că la pol nu e nici o întindere de pământ solid. Tot polul e acoperit de gheață, adâncimea mării înghețate n'a putut-o sonda. Temperatura era de 38 grade Celsius. În drumul său Cook a dat peste numeroase izule de animale sălbatice.

La întrebarea ce i-au pus-o ziaristii danezi, dacă în explorările lui s'a servit de instrumente noi științifice, a răspuns că: nu. El s'a servit de vechile mijloace: câni, sănii și de indigeni. A mai declarat că el a descoperit polul nord în ziua de 21 Aprilie 1908 la ora 7 dimineața, dar numai la orele 12 s'a convins despre descoperirea sa. Până să ajungă la pol i-au trebuit 9 luni și pentru ca să se reîntoarcă trei luni.

Apoi Cook a avut câteva cuvinte de mulțumire pentru exploratorul danez Amundsen precum și pentru autoritățile din Grönlanda, care l'au servit cu informațiuni.

STIRILE ZILEI.

— 24 August v.

Reprezentanța comunală a orașului Brașov va ținea Joi în 9 Septemvrie 1909 o adunare generală. La ordinea zilei sunt 1. Alegerea inginerului orașenesc. 2. Alegerea arhitectului orașenesc. 3. Alegerea unui oficial de clasa II-a și 4. Preliminarul

despre veniturile și cheltuelile orașului în anul 1910.

Societatea scriitorilor români, pentru înființarea căreia au lansat un apel d-nii D. Anghel și St. Iosif, publicat și de noi, s'a hotărât a se înființa, la o întrunire de Vineri a unei părți dintre scriitorii bucureșteni. S'a redactat la întrunire următorul proces verbal :

»Astăzi 21 August 1909, o parte din scriitorii aflați în Capitală s'au întrunit și au hotărât întemeierea unei societăți de ajutor mutual și de apărare a intereselor lor profesionale. Toți scriitorii, cari din diferite motive n'au putut lua parte la această întrunire sunt rugați să ia parte la viitoarea adunare, care va avea loc la 2 Septemvrie, ora 3 p. m. în foyeurul Teatrului național.

Atunci se va face constituirea legală a societății și se vor vărsa primele fonduri.

Au luat parte la această întrunire domnii : I. Adam, D. Anghel, N. N. Beldiceanu, D. Ciotori, Dauș Ludovic, Al. G. Doinaru, N. Dunăreanu, Em. Gârleanu, A. Herz, St. O. Iosif, Ion Minulescu, Corneliu Moldovan, M. Sadoveanu, V. Savel, I. Scurtu și Th. Stamatiade.

La această întrunire au luat parte și reprezentanții ziarelor »L'Independance Roumaine«, »Viitorul«, »Universul« și »Minerva«. În urmă scriitorii au hotărât să ceară și concursul presei.

Dorim ca în această societate să-i vedem și pe scriitorii noștri din Ungaria !

Din Blaj. Joi în 2 c. inspectorii școlastici din provincia mitropolitană, anume: Dr. Victor Szmigelski Blaj, Ioan Boros Lugoș, Ioan Georgiu Gherla și Dr. Florian Stan Orade cum și directorul preparandial Ioan F. Negruțiu s'au întrunit în Blaj, spre a se înțelege în chestia noului plan școlar. Luni va fi conferență episcopescă tot în chestiile școlare.

— Cu 1 Septemvrie n. au fost aplicați ca profesori la gimnaziu Petru Suciu și Nicolau F. Negruțiu, iar la preparandie Stefan Pop.

— Sâmbătă s'a făcut invocarea Spiritului Sfânt și începerea anului școlastic la gimnaz. Aglomerația studenților a fost mare. Fiecare clasă are maximul numărului de elevi. — »U.«

»Lupta« și »Poporul Român« reorganizate. Cetim în fruntea ziarului »Lupta« :

»Cu începutul toamnei ziarul auto-organizat ale comitetului național vor apare și ca formă și ca fond îmbogățite într-o măsură cum până acum n'a fost la noi. S'au angajat cele mai bune puteri politice și literare pentru a înzestra coloanele ziarului noastre; am organizat un vast serviciu de informațiuni în ce privește viața politică, culturală, socială, economică și artistică a Românilor de pretutindenea. În același timp »Lupta« va apare tipărită pe 16 pagini, iar »Poporul Român« de asemenea va fi reorganizat.«

O convorbire între Zeppelin și Maj. Sa Monarchul. Abia acum se află amănunțele unei interesante convorbiri ce a avut-o Maj. Sa Monarchul cu contele Zeppelin la Constanța. Contele Zeppelin a povestit amănunțele accidentului, dela Bitterfeld. În decursul convorbirii Maj. Sa a spus că balonul de sigur va avea un rol important în războaiele viitoare. »Dumnezeu să mă ferească de un asemenea război« a adăugat Maj. Sa. Continuând împăratul a spus că și Austria trebuie să-și îndrepte atențiunea asupra chestiunii baloanelor.

Două însoțiri nouă de economii de vite s'au înființat nu de mult în Petroșnița (com. cu 1100 loc. în Caraș-Severin) și în Sângeorgiu-român (comună cu 3320 loc. în B.-Năsăud). Ambele urmăresc scopul de a ridica economia de vite din comună, a arănda în comun pășuni, a împărți între membrii vite de prăsilă bune și a-și asigura vitele.

Congresul studenților noștri. Cetim în »Opinia« din Iași: Astăzi o delegație a comitetului organizator al congresului general studentesc, s'a prezentat primarului orașului prezentându-i următoarea adresă:

Ca răspuns la adresa d-voastră din 18 August 1909, primită sub Nr. 17697, prin care ni-se comunică părerea emisă de onoratul consiliul de igienă, de a se amâna congresul studentesc, până la stângerea epidemiei de febra tifoidă, avem onoarea a vă aduce la cunoștință următoarea deciziune a comitetului organizator: Congresul studentesc hotărât a se ține în zilele de 6, 7, 8, 9 Septemvrie a. c. nu se poate amâna sub nici un soi de motive. O nouă amânare ar fi o adevărată compromitere a studenției. Și iarăși pentru motive cu totul binecuvântate congresul nu se poate ține decât în Iași. Ceeace putem face însă, domnule primar, e să asigurăm pe onoratul consiliu de igienă că în cazul când epidemia ar mai dăinui, comitetul organizator va veghea la severa respectare a tuturor dispozițiilor sanitare pe care onoratul consiliu va crede de cuviință să le iee. Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea distinselor mulțumiri ce vă păstrăm. p. Președinte C. N. Iffrim. Secretar A. C. Cusin.

Din »Judenfrage« a apărut al 3-lea număr, cu urmatorul sumar : În numele Maj. Sale împăratului ! — Rugăciunea Col-Nidre. — Dungă de lumină prin Galizia. — Ceremonii și datini la Ovrei. — Izolarea Ovreilor din Rusia. — Tabloul mizeriilor și rușinilor. — Sentințe dela oameni vestiți asupra Evreilor. — O poezie. În acest număr ni-se aduce la cunoștință că numărul precedent al revistei a fost confiscat pentru că atăță dușmănia în contra unei asociații religioase.

Muzică la promenadă. Măne, Marti, la oarele 5½ p. m. va cânta la promenadă de jos musica orașului.

S'au găsit un coș cu morcovi și un coșuleț cu patlagele roșii. A se adresa poliției.

O brașoveancă pictor distins.

În numărul din urmă al »Lucaefărului« se publică portretul și câteva lucrări de a'e d-șoarei Elena Popea, artista, care după cum vestisem și noi la timp, a obținut medalia de aur, la expoziția din Roma. Portretul și lucrările artistei, la care ne vom grăbi și noi să-i facem vizita în atelier, sunt însoțite în »L.« de următoarele rânduri, scrise de d-l profesor A. Bârseanu:

»Intre tinerii pictori, cari s'au distins în timpul din urmă și cari promit a se ridica tot mai mult în viitor, vedem cu plăcere și pe d-șoara Elena Popea, al cărei portret și câteva lucrări se publică în numărul de față al »Lucaefărului.«

D-șoara Popea a atras atențiunea cunoscătorilor prin tablourile sale expuse în Salonul de astă toamnă din Paris, foarte favorabil apreciate de mai multe ziare franceze, și acum de curând, printr'o s'hiță expusă la Roma, care a obținut, precum aflăm, medalia de aur din partea juriului Expoziției.

D-sa este o portretistă de talent și în același timp o delicată pricepătoare a naturii și o îndemnată interpretă a diferitelor efecte de lumină. Totodată d-șoara Popea a dat dovezi, că se pricepe și la pictura bisericăscă. Amintim icoana Mântuitorului și a Maicii Domnului, pe care le-a zugrăvit, spre mulțămirea tu uror, pe scena bisericii române unite din Haț-g. Dintre portrete amintim pe al răposatului profesor și poet Ioan Liadatu, lucrat pentru sala festivă a gimnaziului român din Brașov, și pe al fostului protopop și erou național Simeon Balint, terminat acum de curând.

D-șoara Elena Popea este fiica regretatului profesor Ioan Popea. După o educație solidă, primită în Brașov, orașul său natal, și în Lipsca, unde a cercetat un curs superior de învățământ pentru fete, dânsa a făcut serioase studii de pictură în München, Berlin și în Paris, urmând în primele două orașe desemnul de portrete și nud la profesorii Jank și Jerdan, iar în Paris pictura de nud și portrete la celebrul Lucien Simon. Afară de aceea mai multe v-ri de-arândul dânsa

a lucrat în orașelul Landsberg, de lângă Augsburg, cunoscută colonie de vară a pictorilor, sub conducerea d-șoarei Kempter, artistă distinsă în coloristica fină și armonioasă.

De prezent d-șoara Popea se află în Paris, unde își continuă studiile, executând în același timp câteva lucrări, ce i s'au încredințat din diferite părți.

Îi dorim stăruință pe calea ce și-a ales-o, ca astfel să poată ajunge acolo, unde o îndreptățește talentul, cu care e înzestrată.«

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 6 Septembrie. Naționaliștii germani au aranjat eri un mare meeting, la care au luat parte peste 10.000 oameni. Meetingul a fost aranjat în amintirea luptei din pădurea Teutoburg, de fapt însă pentru a provoca pe cehi. Poliția a luat din vreme măsuri pentru a evita ori ce scandal. Armata a fost pregătită. Mulțumită acestor măsuri totul a decurs în cea mai mare ordine.

București, 6 Septembrie. La 12 Sept se va întruni, la Bitolia, congresul organizațiilor aromânilor din Macedonia.

Londra, 6 Septemvrie. Se comunică din Constantinopol, că guvernatorul Dardanelor a fost anunțat cum că la Odessa se află un individ, care vrea să comită un atentat contra Țarului. Tot astfel a fost informat și ambasadorul din Londra, că în prezent se află la Constantinopol 13 anarhiști ruși, cari voiesc să comită un atentat contra Țarului, cu ocazia vizitei lui la Constantinopol. S'au luat măsuri severe.

Berlin, 6 Septemvrie. — Orville Wright a început eri seria ascensiunilor sale. Prima ascensiune a avut loc la oarele 4 și 45 minute dimineața. Aparatul s'a menținut la o înălțime de 10 metri și a făcut mai multe evoluțiuni foarte reușite. Ascensiunile au durat 18 minute. A doua ascensiune, care urma să aibă loc eri, a fost amânată. La prima ascensiune a asitat și contele Moltke, șeful statului major.

Copenhaga, 6 Sept. Populația e cuprinsă de un adevărat delir de bucurie. Cook e primit pretutindeni cu ovațiuni entuziaste. Toată lumea de aci crede în spusesele exploratorului. Pentru anul viitor se proiectează o nouă expediție la polul de nord spre a-l explora mai de aproape. Sâmbătă seara s'a dat un mare banchet la primărie în cinstea exploratorului Cook. Ministrul comerțului a toastat pentru cuceritorul polului nord. S'a primit și o telegramă de salutare din partea regelui Suediei.

Banchetul s'a terminat cu un omagiu al studenților danezi pentru explorator.

Paris, 6 Septemvrie. »Republique« scrie, că după informațiile so-site din Melilla, Spaniolii au suferit o gravă înfrângere la El Zarbe și au fost gonțiți din Melilla.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu. Râm.

Redactor respons.: Victor Branice.

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din Strada Gărei Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fil.	½ litru — fil.
Borpatak	" 12 "	" — "
Mastil	" 10 "	" 14 "
Borhegy	" 16 "	" — "
Baross	" 12 "	" — "
Előpatak	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászton Salutáris	1 litru 16 fil.	½ litru 14 fil.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repáti	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Böholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle liberăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public

Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,96—150

Telefon Nr. 361.

Local pentru cafenea.

În piața mare din Szászsebes colț **este de închiriat** un local pentru cafenea. Aceasta cafenea ar fi prima în orașul cu peste 8000 locuitori.

In anul viitor să încuartirează în casarmele acuma edificând 3 Escadroane de călăreți.

Reflectanții la acest local au a să prezenta la subsemnatul istitut de credit în timpul cel mai scurt pentru a să înțelege asupra eventualelor adaptări și aranjarea internă a cafenelei.

„Sebeșana“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Szászsebes. (710-1-3)

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din **Bistrița, piața cailor Nr. 9**, cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi { în magazin . . . 28 C.
în wagon la gara din Bistrița . . . 34 C.
o mii de țigle (șirepuri) { în magazin . 15 C.
în wagon la gara din Bistrița . . . 16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară, lucrate și arse foarte bine, din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorosec alte condițiile de livrare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie în Bistrița (Besztercze). (708,2-20.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 September n. 1909

Renta ung. de aur 4%	113.45
Renta de corone ung. 4%	92.45
Impr. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92.70
Bonuri rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	211.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.75
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95.80
Renta de argint austr. 4 1/10	95.15
Renta de aur austr. 4%	117.30
Renta de corone austr. 4%	95.75
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.—
Losuri din 1860	103.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	1760.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	760.—
Acții de-ale Băncii austro-ung.	662.—
Napoleoniori.	19.07
Mărci imperiale germane	117.35
London vista	239.65
Paris vista	95.35
Neto italiene.	95.05

Cursul pieței Brașov.

Din 6 September n. 1909.

Banote rom. Cump. 18.98	Vend. 19.04
Argint român	18.80
Lire turcești	21.40
Scris. fone. Albins 5%	100.—
Ruble Rusești	251.50
Gapoleoniori.	19.—
Nalbeni	11.20
Mărci germane	11.17

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confectionare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1909 și până în 1 Oct. st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 6-20 min. dimîn.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 6. 2-14 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-40 min. sêra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10-26 m. sêra.
- V. Tr. accel. p. Arad la orele 6-00 min. dim.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-16 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 12-05 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6-40 sêra.* (care circulă numai la Predeal).
- V. Tren accel. la orele 4-59 min. dimîn.* (* până la 15 Noemvrie)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5.15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8-58 min. a. m.*
- III. Trenul de pers. la ora 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la orele 7-00 m. sêra.* (* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György)

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m.
- II. Trenul mixt la ora 4-16 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 9-46 sêra.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:

- I. Tren de pers. la ora 4-37 min. dimîn.
- II. Tren la ora 7-57 minute dimineața.*
- III. Tren la ora 1-09 minute p. m. (are legătură până la Nagyszében sos. 8-59 seara).
- IV. Tren la ora 3-27 minute p. m.*
- V. Tren la ora 5-17 minute p. m. (* până la Feketehalom.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7-08 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 6. 1-44 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8-56 min. sêra.
- V. Trenul accel. la ora 10-04 seara.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dimîn. (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 1-33 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers. la ora 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la ora 9-18 min. sêra.
- V. Trenul accel. la ora 10-14 min. seara.* (* până la 15 Noemvrie).

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la ora 6-33 m. sêra.*
- IV. Tren mixt, la orele 10-08 m. sêra. (* au legătură cu Ciuc-Ghimes).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la ora 7-17 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-44 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7-07 sêra.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la ora 6-44 min. dimineața.
- II. Tren la ora 9-41 min. a. m.*
- III. Tren la ora 11-55 min. a. m.
- IV. Tren la ora 6-31 minute p. m.*
- V. Tren la ora 10-04 minute seara. (* dela Feketehalom.)

„Gazete Transilvaniei“ cu numărul a 10 fleri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe paraul Rudlof și la Eremias Nepoții.

Deschidere de magazin cu haine!

Strada Porții nr. 9-11

sub FIRMA

Izsák Henrik és Társa

aranjat după recerințele de astăzi cu haine de

bărbați, băieți și copii,

lucrate din cele mai fine și moderne stoffe cu prețuri ieftine.

Este în interesul fiește-căruia, ca înainte de ce își cumpără haine, să ne cerceteze magazinul nostru aprovisionat bogat cu cele mai moderne haine cu prețuri ieftine.

Aranjament separat pentru haine de copii de 3-10 ani.

Bogat asortiment cu haine pentru școlari.

Serviciu punctual și cu atențiune.

Deviza magazinului:

Eftin, dar cu bani gata!

(708,4-20.)

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICĂ

STATUETE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIVERSE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toată speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.